

ΠΕΡΙΛΗΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ ΠΑΡΟΝΤΙ ΤΟΜΩ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝΩΝ ΜΕΛΕΤΗΜΑΤΩΝ

Κ. Γ. Μ π ό ν η: *Κατάλογος 'Επισκόπων, διαμενόντων ἐν 'Ελλάδι, μετὰ ἢ ἄνευ ἐπισκοπῆς, κατὰ τὸ ἔτος 1833.* (Σελ. 7-56).

ἌΟ συγγραφεύς, βασιζόμενος εἰς ὠρισμένα χειρόγραφα τῶν ἐν Μονάχῳ μυστικῶν ἀρχείων τοῦ βασιλέως τῆς Ἑλλάδος Ὁθωνος, ἐκθέτει συστηματικῶς τὰ περὶ τὸν βίον καὶ τὸ ἔργον α) 13 ἀρχιερέων διαμενόντων ἐν Ἑλλάδι ἄλλ' ἄνευ ἰδίων ἐπισκοπῶν καὶ β) 30 ἀρχιερέων κατεχόντων ἐν Ἑλλάδι ἐπισκοπὰς κατὰ τὸ ἔτος 1833.

ἌΑ. Θ ε ο δ ῶ ρ ο υ: *ἜΟψεις τινὲς τῆς περὶ Κακοῦ, Θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου καὶ Ἱερῶν Εἰκόνων διδασκαλίας τοῦ ἁγίου Ἰωάννου Δαμασκηνοῦ.* (Σελ. 57-90 καὶ 530-549).

Μετὰ τὰ Προλεγόμενα καὶ Εἰσαγωγικά τινα εἰς τὸ θέμα ὁ σ. ἐξετάζει διὰ μακρῶν, ἐν μὲν τῷ πρώτῳ κεφαλαίῳ «Τὸ κακὸν ὡς μὴ ὄν παρὰ τῷ Ἰωάννῃ Δαμασκηνῷ καὶ τῇ προγενεστέρῃ αὐτοῦ πατερικῇ γραμματείᾳ» (ἦτοι, παρὰ τῷ Πλωτίνῳ, τῷ Μεγάλῳ Ἀθανασίῳ, τῷ Μεγ. Βασιλείῳ, τῷ Γρηγορίῳ Νύσσης, Ψευδο-Διονυσίῳ τῷ Ἀρεοπαγίτῃ καὶ τῷ Ἰωάννῃ Δαμασκηνῷ)· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ «Τὸ τίμιον τῆς ὕλης καὶ τὴν περὶ θεώσεως τοῦ ἀνθρώπου διδασκαλίαν τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ».

Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο υ Κ α β α ρ ν ο ὕ: *Βυζαντινὴ Εἰκονογραφία.* (Σελ. 91-105).

Ἡ μελέτη αὕτη ἀποτελεῖ φιλοσοφικο-θεολογικὸν δοκίμιον, ἐνθα ὁ σ. ἐπιχειρεῖ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ὀρθόδοξον ἄποψιν περὶ τῆς Εἰκονογραφίας ὡς λειτουργικῆς τέχνης τῆς «πνευματικῆς ὠραιότητος» καὶ τῆς σχέσεως αὐτῆς πρὸς τὴν θέωσιν καὶ σωτηρίαν τοῦ ἀνθρώπου, ἀνατρέχων εἰς τοὺς περὶ Εἰκόνων καὶ εἰκόνας γράψαντας Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ νεωτέρους συγγραφεῖς.

Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ο υ Ν. Τ σ ι ρ π α ν λ ῆ: *Acta τοῦ ἁγ. Μαξίμου.* (Σελ. 106-124).

ἌΟ σ. δίδει, μετὰ σύντομον Πρόλογον, μίαν Ἱστορικὴν Εἰσαγωγὴν α) εἰς τὸν βίον τοῦ ἁγ. Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ καὶ β) εἰς τὰ Acta, ἦτοι τὰς ἐξορίας καὶ τὸ μαρτύριον αὐτοῦ. Ἀκολούθως ἐξετάζει βάσει τῶν πηγῶν καὶ ἀναλύει κριτικῶς πάντα ταῦτα ἐν συντομίᾳ.

ἌΙ. Χ ρ. Κ ω ν σ τ α ν τ ῖ ν ῖ δ ο υ: *Προκόπιος Β' (Οἰκονομίδης), Μητροπολίτης Ἀθηνῶν (1896-1901).* (Σελ. 125-135).

ἌΟ σ. δίδει μίαν σύντομον βιογραφίαν τοῦ ὡς ἄνω Μητροπολίτου Ἀθηνῶν, ἐξετάζων αὐτόν, εἰς τὰ ἱστορικὰ πλαίσια τῆς ἐποχῆς του, ὡς ἀρχιερέα καὶ ὡς συγγραφεᾶ.

ἌΑ ν τ. Κ. Π α π α ν τ ω ν ῖ ο υ: *Αἱ κοινωνικαὶ ἰδέαι τοῦ χριστιανικοῦ Μεσαίωνος.* (Σελ. 136-158).

Μετὰ τινα εἰσαγωγικά ἐπὶ τοῦ «Κοινωνικοῦ τριπτύχου τοῦ Χριστιανισμοῦ», ὁ σ.

ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὴν Πατερικὴν περίοδον, ἐπιμένων περισσότερο ἐπὶ τὸν ἱερὸν Αὐγουστῖνον. Ἐν συνεχείᾳ ἔρχεται εἰς τὴν Σχολαστικὴν περίοδον (Θωμᾶς Ἀκινάτης κυρίως) καί, τελευταῖον, εἰς τὴν παράγραφον «Ἡ ἔξοδος ἀπὸ τοῦ Μεσαίωνα» ἀναφέρεται εἰς τὸν «Πλάτωνα τῆς μεσαιωνικῆς Κοινωνίας», ἦτοι τὸν Dante.

Νικολίτσας Δ. Γεωργοπούλου: *Ἡ περὶ τῆς ἠθικῆς διδασκαλία τοῦ Κάντ εἰς τὴν «θεμελίωσιν τῆς μεταφυσικῆς».* (Σελ. 159-169).

Ἡ σ., ἐκθέτουσα περιληπτικῶς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ Κάντ ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἰσχύοντα γενικῶς ἠθικὸν νόμον, συμπεραίνει ὅτι ὁ Κάντ διείδε τὴν ἐμπρακτον λογικὴν, ἀλλ' οὐχὶ τὸν ἄνθρωπον ἐν τῇ ἐνότῃ τῆς, διότι ἐδέχθη οὕτως αὐτὸν ὡς διπλοῦν ὄν, δηλαδή ὡς «ἄνθρωπον φαινόμενον» καὶ ὡς «ἄνθρωπον νοούμενον», ὥστε ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν ἐμπειρικὴν του ὑπαρξιν δὲν δύναται νὰ ὑπάρχη ἀπολύτως ὡς αὐτο-σκοπός, ἀλλὰ μόνον ὡς ἠθικὸν πρόσωπον.

Ἀνδρέου Σ. Χελιώτου: *Ἡ θρησκαιολογία τοῦ Εὐσεβίου, ἐπισκόπου Καισαρείας.* (Σελ. 170-201).

Μετὰ σύντομον Εἰσαγωγὴν, ὁ σ. ἐξετάζει θρησκαιολογικῶς τὸ ἔργον τοῦ Εὐσεβίου καὶ ἐκθέτει συστηματικῶς τὰς ἀπόψεις του, ὅσον ἀφορᾷ α) εἰς τὴν Θεῖαν Ἀποκάλυψιν, β) εἰς τὴν ἀρχαιοτέραν μορφήν τῆς Θρησκείας, γ) εἰς τὴν θρησκείαν τῶν Ἑβραίων, δ) εἰς τὸν Πολυθεῖσμόν καὶ ε) εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Εἰδωλολατρίας.

Λεων. Μπαρτζελιώτη: *Ἡ περὶ Θεοῦ καὶ Λόγου διττὴ διδασκαλία τοῦ Ὁριγένους.* (Σελ. 202-212).

Ὁ σ. ἐξετάζει τὰς θέσεις τοῦ Ὁριγένους, ἐπιδιώκοντος τὴν ἑναρμόνισιν καὶ συστηματικὴν ἔκθεσιν θεολογίας καὶ φιλοσοφίας, συμφώνως πρὸς τὰς παραδόσεις Π. καὶ Κ. Διαθήκης καὶ ἑλλην. Φιλοσοφίας.

Νικολάου Γ. Παπαδοπούλου: *Ἡ ἀντιλήψις, ὡς ἐπιστημονικὴ μέθοδος, κατὰ τὸν Max Weber.* (Σελ. 213-229).

Ὁ σ. ἐκθέτει τὴν περὶ ἀντιλήψεως ἔννοιαν τοῦ M. Weber, τὴν ὁποίαν εἰσάγει κυρίως ὡς νέαν μέθοδον πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς τὰς ἱστορικὰς ἐπιστήμας καὶ διὰ τὴν γεφύρωσιν τοῦ χάσματος μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Ἡλ. Τσιβίκη: *Ἡ ὑπὸ τοῦ ἀγίου Ἀντωνίου Πετσέρσκι ἰδρυθεῖσα (πρώτη) μονὴ τῆς Ρωσίας καὶ αἱ σχέσεις αὐτῆς μετὰ τοῦ βυζαντινοῦ Μοναχισμοῦ.* (Σελ. 230-242).

Ἀπλῆ καὶ σύντομος ἀναδρομὴ εἰς τὰς πρώτας ρίζας τοῦ ρωσικοῦ μοναχισμοῦ, μετ' ἰδιαιτέρας ἀναφορᾶς εἰς τὴν Μονὴν τοῦ ἀγίου Ἀντωνίου καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς.

Ἡλῖα Βουλογράκη: *Ἡ εἰρωνικὴ μονομαχία μεταξὺ χριστιανῶν καὶ ἔθνικῶν κατὰ τοὺς τρεῖς πρώτους αἰῶνας.* (Σελ. 243-270 καὶ 610-630).

Ὁ σ., ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν ἐκκλησιαστικῶν συγγραφέων πλουσίαν ὕλην τῆς ἐν λόγῳ ἐποχῆς, ὡς πρὸς τὸ εἰρωνικὸν στοιχεῖον, ἀποδεικνύει ὅτι ἐχρησιμοποίηθη τοῦτο ὡς σημαντικὸν μέσον τῆς ἀπολογητικῆς εἰς τὸν μεταξὺ τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ τῆς εἰδωλολατρίας ἀγῶνα.

Γ ρ. Θ. Σ τ ά θ η: *Βυζαντινο-Συναϊτικὴ Μουσικὴ Παράδοσις καὶ χειρόγραφα. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς βυζαντινῆς Μουσικῆς*. (Σελ. 271-308).

Εἰς τὴν παροῦσαν μελέτην τοῦ ὁ σ. ἀπαριθμεῖ τὰ εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ ὑπάρχοντα χειρόγραφα βυζαντινῆς Μουσικῆς καὶ ἐν παραρτήματι ἀναφέρεται εἰδικῶς εἰς τὸν μοναδικὸν Σιν. Κώδικα 1477 (τῶν μέσων τοῦ ιη' αἰ.), ὅστις περιέχει βυζαντινὰ μέλη μεταγεγραμμένα εἰς τὸ πεντάγραμμον.

Ἡ λ. Δ. Μ ο υ τ σ ο ὑ λ α: *Τὸ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» ἔργον Ἐπιφανίου τοῦ Σαλαμῖνος*. (Σελ. 309-340 καὶ 631-670).

Ἐν τῷ Γ' κεφ. ὁ σ. ἐξετάζει τὴν ἐνότητα τοῦ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν», ἀκολούθως δὲ ἐκδίδει κριτικῶς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κωδικῶν καὶ τῶν γραφῶν τῶν διαφόρων ἐκδόσεων, τὰ ἔργα τοῦ Ἐπιφανίου: α) «Περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἐρμηνευτῶν καὶ τῶν παρερμηνευσάντων» («Ἐπιτομὴ») καὶ β) «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν».

Γ ε ρ α σ. Ζ α φ ε ἰ ρ η: *Τὸ κείμενον τῆς ἐπὶ τοῦ Ὁρους Ὀμιλίας (Ματθ. ε' 1-ζ' 29) ἐν ταῖς συγγραφαῖς τοῦ Κλήμεντος τοῦ Ἀλεξανδρέως*. (Σελ. 341-349 καὶ 792-806).

Συνεχίζεται ἡ ἐξέτασις τοῦ θέματος, ἀπὸ τοῦ Ματθ. ε' 19 μέχρι 28.

Ἰ ω. Π α ν α γ ο π ο ὑ λ ο υ: *Αἱ Πράξεις Ἀποστόλων καὶ ἡ κριτικὴ αὐτῶν ἔρευνα*. (Σελ. 350-368 καὶ 682-691).

Συνεχίζεται καὶ τελειώνει ἡ ἐξέτασις τοῦ θέματος, μὲ τὴν παράγραφον τῆς «Θεολογικῆς μαρτυρίας»: α) ἡ ἔρευνα τῶν φιλολογικῶν εἰδῶν καὶ β) ἡ κριτικὴ τῆς συνθέσεως».

Β α σ. Π. Σ τ ο γ ι ά ν ν ο υ: *Ἡ καταγωγή τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τὰς ἀπόψεις τῶν Μαρξιστῶν*. (Σελ. 369-384).

Συνεχίζεται ἡ ἔκθεσις ἀπόψεων καὶ ἡ κριτικὴ αὐτῶν εἰς τὰ κεφάλαια «Χριστιανισμὸς καὶ ἱστορία τῶν θρησκειῶν» (κεφ. Β') καὶ «Αἱ πηγαι καὶ ἡ ἐρμηνεία αὐτῶν» (Γ').

Γ. Π. Π α τ ρ ῶ ν ο υ: *Μεσσιανικαὶ καὶ ἑσχατολογικαὶ προσδοκίαι τῆς μεσοδιαθηκικῆς περιόδου* (200 π.Χ.—100 μ.Χ.). (Σελ. 385-401 καὶ 692-733).

Μετὰ τὴν Ἀποκαλυπτικὴν λεγομένην Γραμματείαν, ὁ σ. ἐξετάζει «Τὰ κύρια σημεῖα τῆς Ἰουδαϊκῆς ἑσχατολογίας τῶν μεσοδιαθηκικῶν χρόνων, (κεφ. Γ') καὶ κλείει τὴν μελέτην διὰ τῶν συμπερασματικῶν Ἐπιλεγομένων του.

Ν. Θ. Μ π ο υ γ ά τ σ ο υ: *Βιβλιογραφία ἑλληνικοῦ θρησκευτικοῦ τύπου* (1826-1966). (Σελ. 402-419 καὶ 807-809).

Συνεχίζεται ἡ ἀναγραφὴ τῶν στοιχείων ἀπὸ τοῦ λήμματος «Ὁ Ποιμὴν» μέχρι τοῦ «Ὁ Φάρος τῆς Ὁρθοδοξίας».

Β α σ. Θ. Σ τ α υ ρ ἰ δ ο υ: *Βιβλιογραφία τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως* (1960-1970). (Σελ. 420-457).

Συνεχίζεται (κεφ. Β' 2γ κ. ἐξ.) ἡ δημοσίευσις τοῦ Α' Μέρους καὶ ἀκολούθως δημοσιεύεται ὀλόκληρον τὸ Β' Μέρος (Θεολογικόν) τῆς ἐν λόγῳ Βιβλιογραφίας.

Χ ρ . Σ π . Β ο ὐ λ γ α ρ η : *Νέα εὑρήματα ἀποσπασμάτων βιβλίων τῆς Καινῆς Διαθήκης*. (Σελ. 458-463).

Ὁ σ. ἐξετάζει ἐν συντομίᾳ τὰ 19 μικρὰ Τεμάχια ἑλληνικῶν χειρογράφων ἐκ Παπύρου, τὰ ὁποῖα εὑρέθησαν εἰς τὸ ὑπ' ἀρ. 7 Σπήλαιον τοῦ Qumran καὶ τὰ ὁποῖα ἔχουν καινοδιαθηκικὸν περιεχόμενον.

Κ . Γ . Μ π ὄ ν η : *Χειρόγραφον περιέχον «τὸν θεῖον καὶ ἱερὸν Νομοκάνονα»*. (Σελ. 491-529).

Ὁ σ. δίδει — μετὰ τινὰ Εἰσαγωγικὰ — μίαν σύντομον περιγραφὴν τοῦ ὡς ἄνω χειρογράφου, ἀνήκοντος εἰς τὴν προσωπικὴν βιβλιοθήκην του καὶ περιέχοντος ὁδηγίαν διὰ τὴν ἐξομολόγησιν, ἰδίᾳ διὰ τὰ βαρέα καὶ θανάσιμα ἁμαρτήματα. Μετὰ ταῦτα δίδει λεπτομερεῖς ἀρχοτελείας τοῦ χφ καὶ Initia κατ' ἀλφαβητικὴν σειρὰν τῶν περιεχομένων.

Σ ἄ β β α Ἀ γ ο υ ρ ῖ δ ο υ : *Ἰωβηλαῖα*. (Σελ. 550-583).

Ἐν ἀρχῇ δίδονται εἰσαγωγικαὶ χρήσιμοι πληροφορίες (§ 1. Ὀνομασία, ἀρχικὴ γλῶσσα, μεταφράσεις, χαρακτήρ. § 2. Συγγραφεύς, χρόνος συγγραφῆς, σκοπός, χαρακτηριστικαὶ θεολογικαὶ ἰδέαι) καὶ ἐν συνεχείᾳ ἄρχεται δημοσιευόμενον τὸ Κείμενον τῶν Ἰωβηλαίων εἰς σύγχρονον ἀπόδοσιν ὑπὸ τοῦ Καθηγ. κ. Ἀγουρίδου.

Ε ὕ σ ε β ῖ ο υ Β ἴ τ τ η : *Ὁ «Λόγος» τῶν Πατέρων τῆς Ἐρήμου*. (Σελ. 584-609).

Μετὰ τινὰ Προοιμιὰκὰ ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ «Γεροντικοῦ», περιέχοντος τὰ Ἀποφθέγματα τῶν Πατέρων τῆς Ἐρήμου, ὁ σ. ἐξετάζει διὰ μακρῶν τὸν «λόγον» τῶν Πατέρων τῆς Ἐρήμου καὶ τὰ γενικὰ χαρακτηριστικά του (Α'), ἰδίᾳ δὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ «λόγου» τῶν ὡς ἄνω Πατέρων.

Ι . Χ ρ . Κ ω ν σ τ α ν τ ι ν ῖ δ ο υ : *Θεόφιλος Βλαχοπαπαδόπουλος, Μητροπολίτης Ἀθηνῶν* (1862-1873). (Σελ. 671-681).

Βιογραφικὰ καὶ ἄλλα στοιχεῖα ἀφορῶντα εἰς τὸ ἔργον καὶ τὴν δραστηριότητα τοῦ Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Θεοφίλου.

Σ π . Δ ι ο ν . Κ ο ν τ ο γ ι ἄ ν ν η : *Ἡ Ὀρησκεία ἐν τῇ νεωτέρᾳ Φιλοσοφίᾳ*. (Σελ. 734-772).

Ἱστορικὴ ἐπίσκοπησις τῶν φιλοσοφικῶν κύκλων καὶ ρευμάτων (ἀπὸ τοῦ Διαφωτισμοῦ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας) καὶ τῶν σχέσεών των πρὸς τὴν Ὀρησκείαν.

Σ π . Δ η μ . Κ ο ν τ ο γ ι ἄ ν ν η : *Συμπλήρωμα εἰς τὴν γενικὴν περὶ Σινᾶ βιβλιογραφίαν*. (Σελ. 773-791).

Ὁ σ. συμπληρώνει διὰ νέων λημμάτων τὴν παλαιότεραν περὶ Σινᾶ βιβλιογραφίαν, δημοσιευθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐν τῷ «Πανηγυρικῷ τόμῳ ἐπὶ τῇ 1400ῇ ἀμφιτηρίδι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Σινᾶ». (Σελ. 535-566).

Π. Β. Πάσχοϋ: "Άγνωστα ἔργα τοῦ Βλάσταρι. (Σελ. 810-812).

Παρουσιάζονται ἐν συντομίᾳ δύο ἄγνωστα καὶ ἀνέκδοτα ἔργα τοῦ Ματθαίου Βλάσταρι, τὰ ὅποια ὁ σ. προτίθεται νὰ ἐκδώσῃ προσεχῶς.

Κ. Ν. Παπαδοπούλου: "Ωριγένειος ἀπήχησι; παρ' Ἀθανασίῳ. (Σελ. 813-814).

Ὁ σ. ὑποδεικνύει τὴν πηγὴν ἐνὸς χωρίου τοῦ Μεγ. Ἀθανασίου, κειμένην εἰς χωρίον τι τοῦ Ὁριγένους, λατινιστὶ σφωζόμενον.

Θ. Δ. Μοσχονᾶ: "Ἡ τελευταία λιτανεία ἐπὶ βυζαντινοκρατίας εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν. (Σελ. 815-818).

Ὁ σ. δίδει τραγικὰς τινὰς στιγμὰς ἐκ τῆς πολιορκίας καὶ τῆς καταλήψεως τῆς Ἀλεξάνδρειας (κατὰ τὸ 642) ὑπὸ τῶν Ἀράβων.